

prima instanță: L. Barbos

dosarul nr. 3ra-311/18

instanța de apel: Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

ÎNCHEIERE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciului tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 2 decembrie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 29 aprilie 2016, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciului tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

În motivarea acțiunii a invocat că la 23 martie 2016, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a solicitat de la Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova furnizarea unor informații de interes public, în privința anumitor persoane.

Menționează că prin răspunsul din 4 aprilie 2016, Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a refuzat furnizarea informației cu privire la specificarea datei, lunii și anului de anunțare în urmărirea națională sau internațională a anumitor persoane, cu specificarea articolului din Codul penal, dosarele penale inițiate în privința persoanelor respective, solicitate cu scopul realizării investigațiilor jurnalistice.

Consideră că AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” i-a fost încălcat dreptul de acces la informație de interes public sporit.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 34, 53 din Constituția Republicii Moldova, art. 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 10, 11, 16, 23, 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, art. 3, 5, 6, 16, 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” de acces la informația solicitată prin cererea din 23 martie 2016, obligarea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciului tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova să furnizeze informația solicitată de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” prin cererea din 23 martie 2016.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 2 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, a fost admis apelul declarat de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 2 decembrie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă ca întemeiată.

A fost constatată încălcarea dreptului AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” de acces la informația solicitată prin cererea din 23 martie 2016, adresată Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a furniza AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” informația solicitată prin cererea din 23 martie 2016.

La 19 ianuarie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ca neîntemeiată.

Susține că de către instanța de apel au fost încălcate normele de drept material și procedural.

Indică că instanța de apel a ignorat argumentele Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în ceea ce ține de legalitatea refuzului în comunicarea informațiilor solicitate de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, or, prin cererea înaintată, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a solicitat careva informații care sunt atribuite la categoria specială de date cu caracter personal, informație în temeiul căreia AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” urma a realiza o investigație jurnalistică, implicit prelucrarea acestei informații.

Relevă că AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” i-a fost comunicat că prevederile art. 10 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, reglementează că prelucrarea datelor cu caracter personal și libertatea de exprimare, nu sunt aplicabile speței, deoarece, norma indicată stabilește că prevederile art. 5, 6 și 8 din Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, nu se aplică în situația în care prelucrarea informațiilor se face exclusiv în scopuri jurnalistice, artistice sau literare, dacă aceasta au fost făcute publice în mod voluntar și manifest de către subiectul datelor cu caracter personal sau la date care sunt strâns legate de calitatea de persoană publică a subiectului datelor cu caracter personal sau de caracterul public al faptelor în care acesta este implicat, în condițiile Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Notează că solicitarea AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu se încadrează în niciuna din cazurile prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, fapt despre care i-a fost comunicat acesteia în scris, întrucât prin cererea din 23 martie 2016, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a solicitat informația cu privire la cetățenii Republicii Moldova, anunțați în urmărire națională sau urmărire internațională, cu specificarea datei, lunii și anului anunțării în urmărire, totodată și specificarea articolului din Codul penal în temeiul căruia au fost incriminate persoanelor indicate în cerere, precum și dosarele penale inițiate în privința acestora.

Explică că din conținutul cererii înaintate au concluzionat că dosarele penale inițiate în privința persoanelor a căror furnizare a informației se solicită, se află la etapa de urmărire penală, iar comunicarea anumitor informații a fost apreciată ca contradicție a principiului de confidențialitate a urmăririi penale.

Evidențiază că datele care au fost solicitate de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu au fost făcute publice, iar persoanele în privința cărora aceasta a solicitat informații nu întrunesc calitatea de persoane publice în sensul legislației Republicii Moldova.

Consideră că eliberarea informației care a fost solicitată de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a fost imposibilă, iar răspunsul oferit de către Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova este legal și întemeiat.

La 2 februarie 2018, Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții

de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de apel declarată de către AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ca neîntemeiată.

Obiectează că instanța de apel nu a aplicat legea corespunzătoare și anume prevederile art. 5 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011 și că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, deoarece a fost examinată în ordinea contenciosului administrativ, pe când urma a fi examinată conform prevederilor Titlului II, capitolul XII CPC.

Menționează că solicitarea AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” în cauză, presupune eventuala dezvăluire a categoriilor speciale de date cu caracter personal, prelucrarea cărora este supusă restricțiilor, reglementate prin Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Cu referire la prevederile art. 5 alin. (1), (2), (4) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, indică că AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu are consimțământul subiecților datelor cu caracter personal a căror furnizare a informației se solicită.

Având în vedere dispozițiile art. 10 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, art. 123 alin. (2) CPP, art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, relevă că persoanele în privința cărora AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a solicitat informații, nu întrunesc calitatea de persoane publice în sensul legislației Republicii Moldova, respectiv nu cad sub incidența noțiunii de persoane publice.

Insistă că în cazul în care AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” solicită eliberarea informației cu privire la anunțarea în urmărire națională sau internațională a unui șir de persoane, cu specificarea calității faptelor acestora conform articolelor Codului penal, se constată că informațiile în cauză formează obiectul unor activități de urmărire penală, iar Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu este împuternicit și nici nu este în drept conform legii să furnizeze solicitantului asemenea informații.

Explică că prin decizia Curții Constituționale nr. 83 din 6 septembrie 2017, a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 212 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de avocatul Vitalie Zama în dosarul nr. 3a-524/17.

Afirmă că Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, este o lege organică mai nouă decât Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, respectiv nici prima instanță și nici instanța de apel nu au aplicat principiul noutății legii, sau ultimei legi organice.

Obiectează că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, or, obiectul litigiului constă în obligarea furnizării informațiilor, pe când cererea de chemare în judecată a fost înregistrată și examinată în instanța de contencios administrativ contrar prevederilor art. 1, 2, 3, 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, deoarece AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu are statut de funcționar public, polițist, militar, iar obiectul cererii nu este un act administrativ.

Este de opinia recurentul că refuzul Serviciului tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a prezenta informația solicitată nu este un act administrativ în sensul art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

La 12 martie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a depus referință, prin care a solicitat de a considera ca inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 19 ianuarie 2018 și respectiv 2 februarie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul tehnologii informaționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Luiza Gafton